

Sammenstilling af udvalgte selvrapporterede sygdomme i Region Nordjylland 2025

Opgørelser baseret på sundhedsprofilen
'Hvordan har du det?' 2025

Introduktion

Denne rapport beskriver borgere med 7 forskellige selvrapporterede sygdomme i Region Nordjylland. Rapporten er en sammenstilling af udvalgte variable, der indgår i de rapporter, der er lavet for hver enkelt sygdom, for at give en indikation på eventuelle forskelle mellem sygdomsgrupper.

Hverken procentsatsen for den enkelte sygdomsgruppe eller forskellene mellem grupper skal tolkes absolut. Resultaterne kan bruges til at indikere, hvordan det overordnet står til med for eksempel sundhedsadfærden, men dækker over mange nuancer.

Alle resultater, der præsenteres i rapporten er baseret på spørgeskemaundersøgelsen ”Hvordan har du det?” 2025. Undersøgelsen blev gennemført i perioden 4. februar til 18. maj 2025. Spørgeskemaet blev udsendt til 34.500 nordjyder hvoraf 14.338 personer besvarede.

I spørgeskemaet stilles spørgsmålet ‘For hver af de følgende sygdomme og helbredsproblemer bedes du angive, om du har den nu, eller har haft den tidligere. Hvis du har haft den tidligere, bedes du angive, om du har eftervirkninger. Der indgår 18 sygdomme i spørgsmålet. Følgende sygdomme indgår i denne rapport:

- Depression
- Diabetes (skelnes ikke mellem type 1 og 2)
- Hjerter-kar-sygdom (inkluderer blodprop i hjertet, hjertekrampe (angina pectoris) samt hjerneblødning, blodprop i hjernen)
- KOL
- Kræft

- Muskel-skeletsygdom (inkluderer slidgigt, leddegigt, knogleskørhed eller diskusprolaps eller andre rygsygdomme)
- Osteoporose

Til sidst i rapporten kan du læse definitionerne på de indikatorer, der indgår i rapporten, fx hvordan ‘søvnbesvær’ og ‘ensomhed er defineret’.

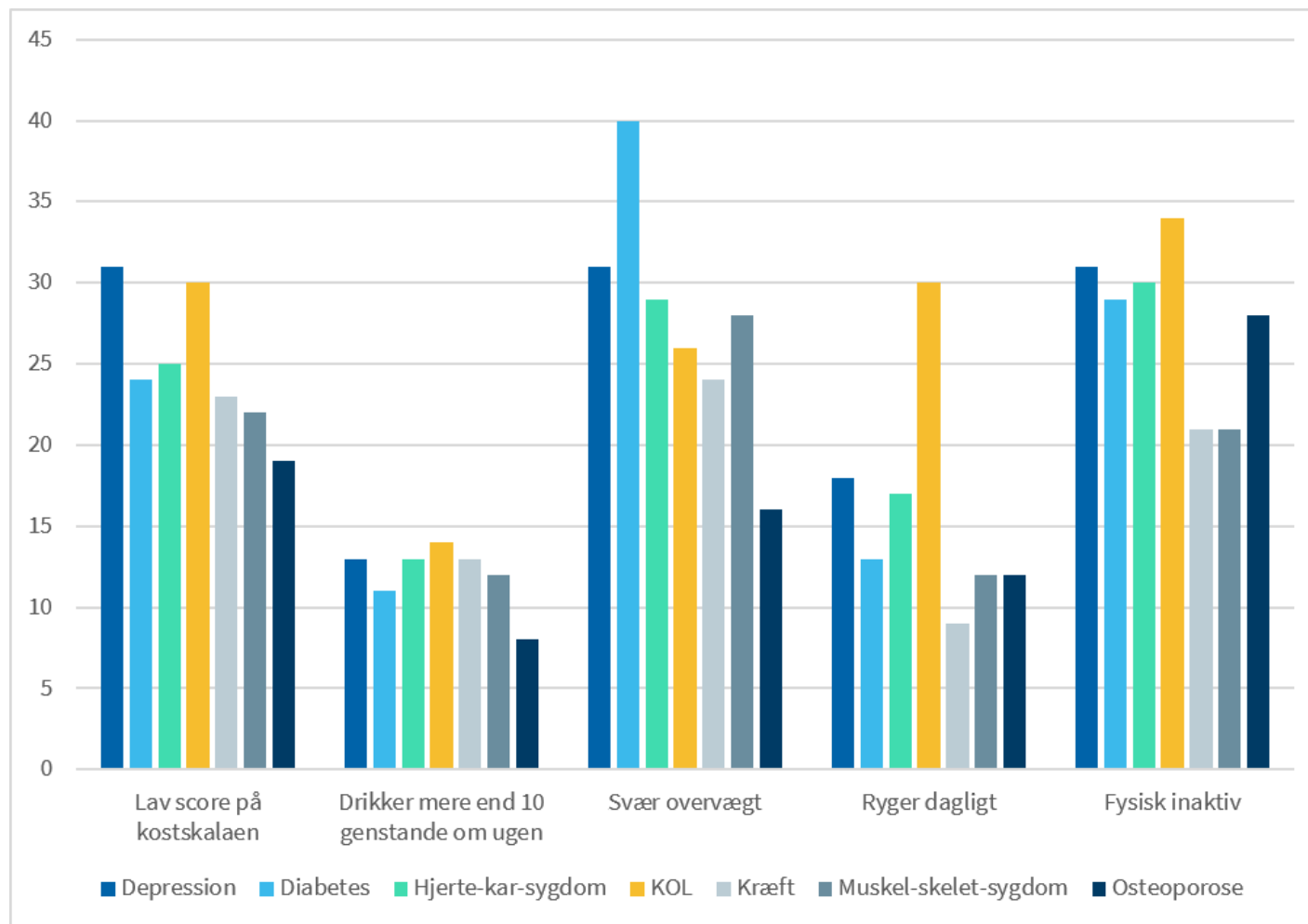
Sygdomme blandt nordjyderne

		Depression	Diabetes	Hjerte-kar-sygdom	KOL	Kræft	Muskel-skelet-sygdom	Osteoporos e
Alle		14	9	6	6	6	38	6
Køn	Mænd	12	9	7	6	6	34	3
	Kvinder	16	6	4	5	5	42	10
Mand	16-24 år	13		2	-	-	4	-
	25-44 år	18	2	2	1	<1	14	-
	45-66 år	11	9	6	2	4	41	2
	67+ år	7	16	13	11	14	51	5
Kvinde	16-24 år	23	1	1	-	-	7	-
	25-44 år	27	2	1	1	1	15	1
	45-66 år	15	6	4	5	6	49	9
	67+ år	9	12	9	12	10	68	22
Uddannel se	Grundskole	19	14	9	11	7	54	10
	Gymnasie/erhvervs faglig	14	7	5	5	6	38	6
	Kort videregående	12	8	6	5	6	43	8
	Mellemlang	12	6	5	4	5	35	6
	Lang videregående	11	4	4	3	4	24	3
Arbejde	I arbejde	11	4	2	2	3	27	3
	Ikke i arbejde	17	12	9	9	9	51	11

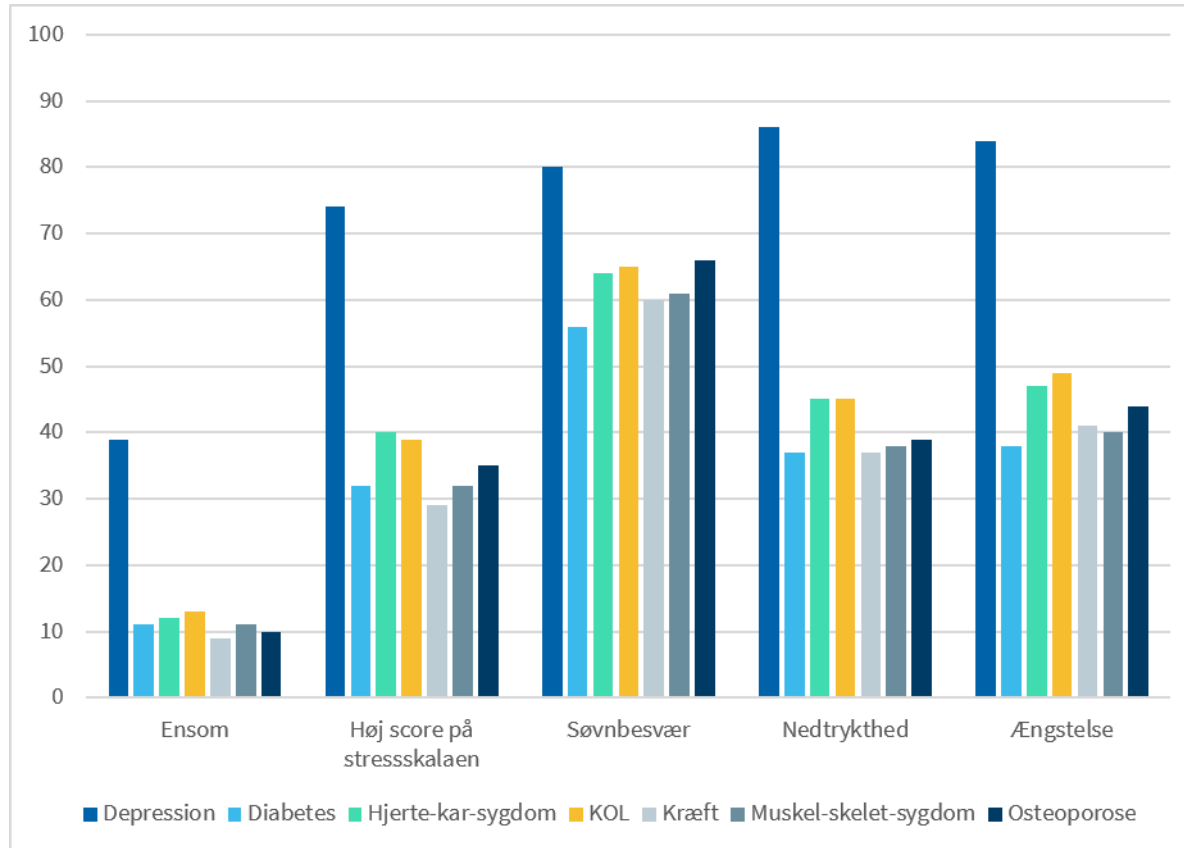

Sundhedsvaner

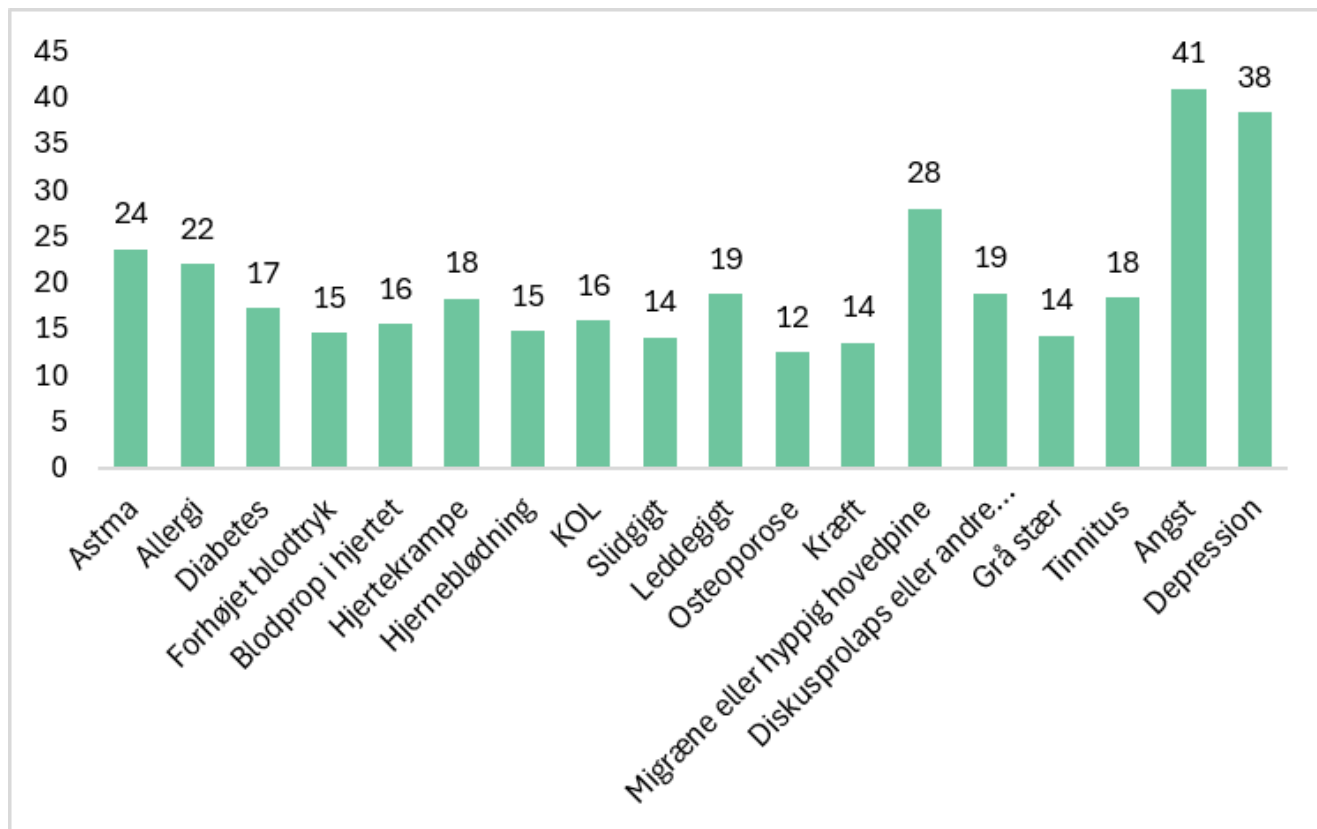
Mental sundhed og trivsel

Trivsel og mental sundhed blandt borgere med udvalgte sygdomme. 2025. Procent

Behandlingsbyrde

Høj behandlingsbyrde blandt borgere med forskellige sygdomme. 2025. procent

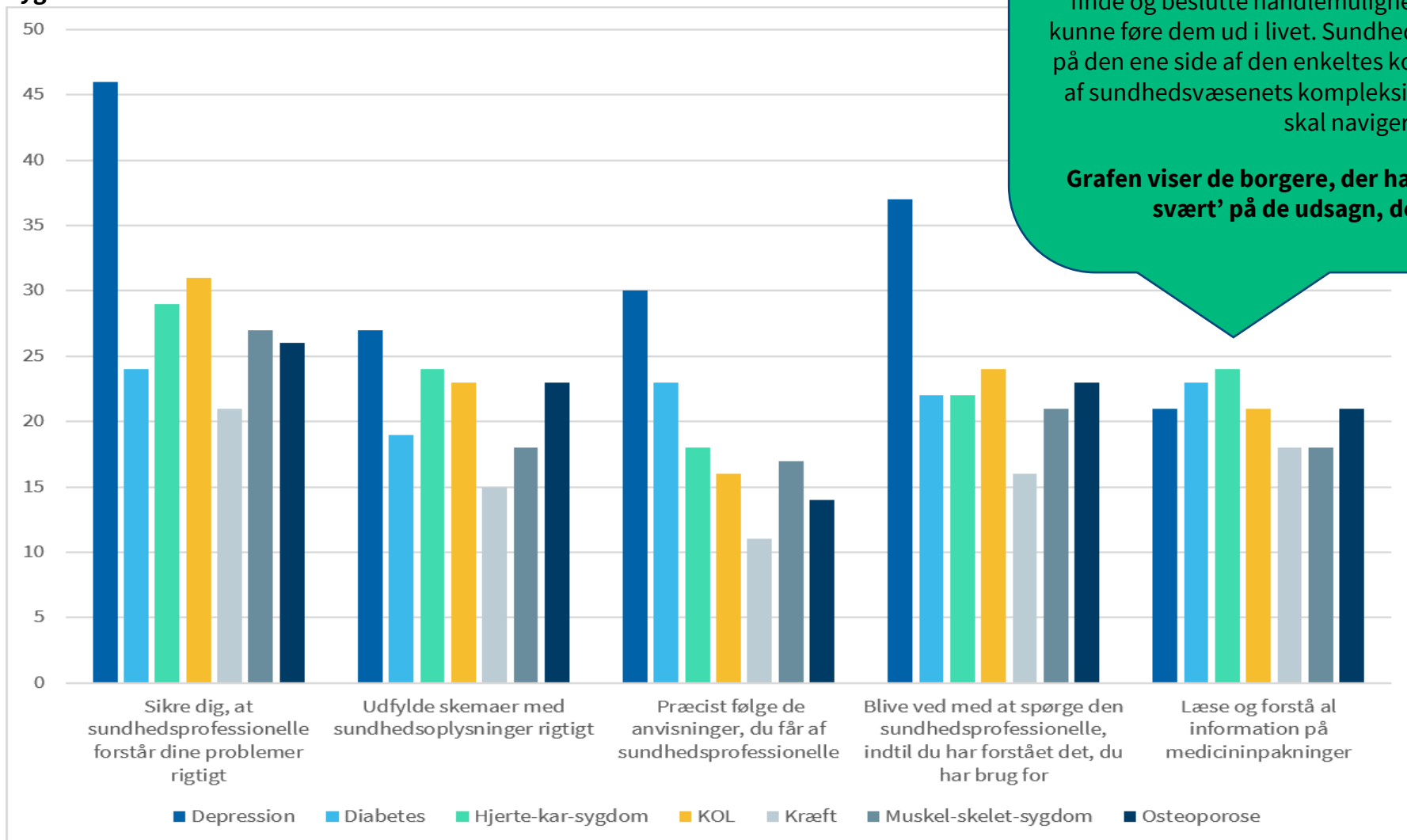

Behandlingsbyrde omhandler det besvær, der kan følge med at have en sygdom og skulle følge behandling. Det er eksempelvis at skulle hente medicin, huske at tage medicin, kontakte sundhedsvæsenet, gennemføre tilrådede livsstilsændringer og inddrage familie og venner.

Sundhedskompetence

Udvalgte udsagn om sundhedskompetence blandt borgere med forskellige sygdomme 2025. Procent.

Sundhedskompetence handler om den enkeltes evne til at få adgang til, forstå, vurdere og anvende information om sundhed, det vil sige kompetencer som den enkelte anvender, for at kunne håndtere sit helbred. Det omfatter både evnen til at finde informationer om sundhed, og hvad man kan gøre for at bevare et godt helbred, holde forskellig information op imod hinanden, finde og beslutte handlemuligheder i konkrete situationer og kunne føre dem ud i livet. Sundhedskompetence afhænger derfor på den ene side af den enkeltes kompetencer, på den anden side af sundhedsvæsenets kompleksitet og tilbud, som den enkelte skal navigere rundt i.

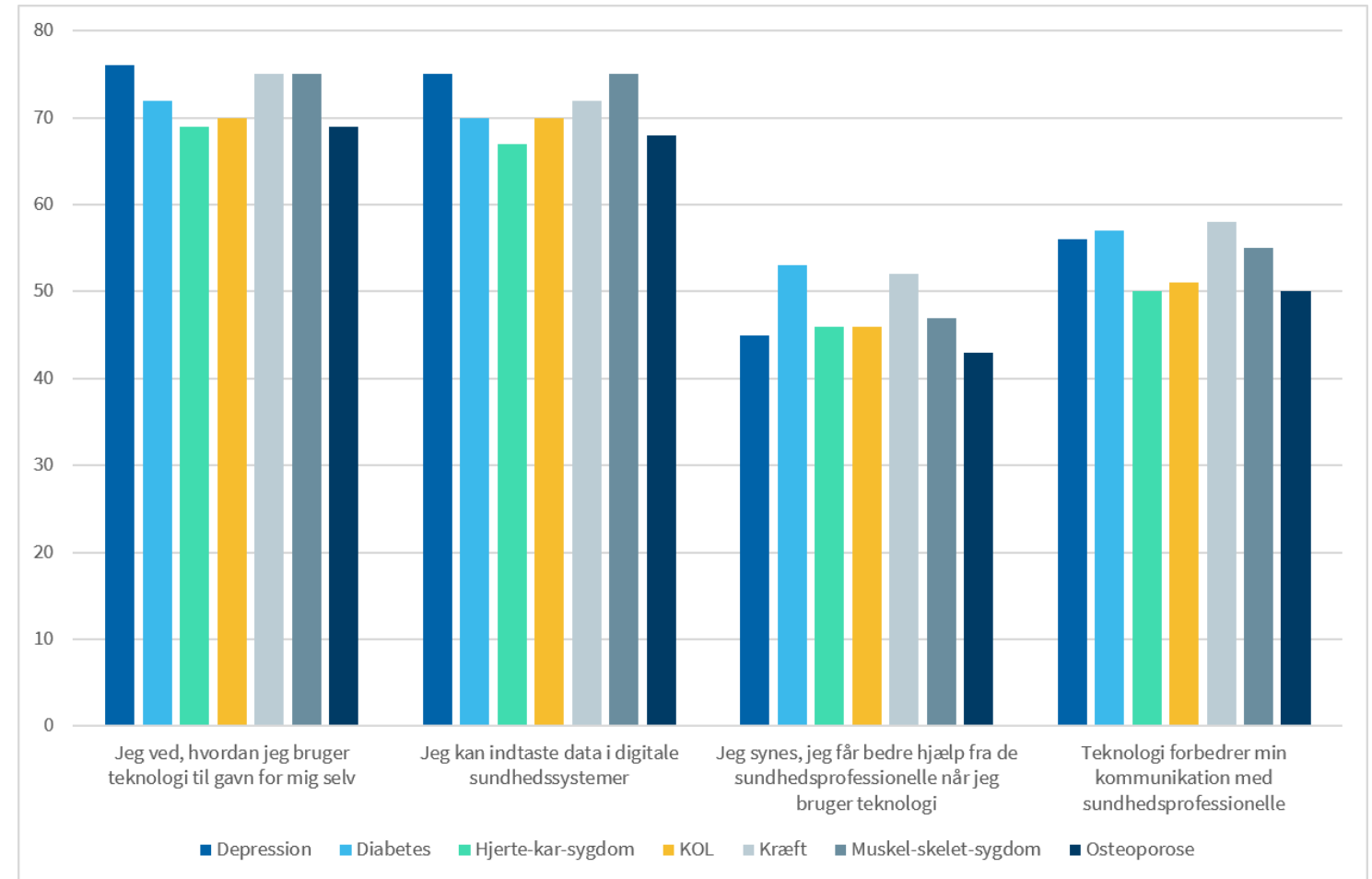
Grafen viser de borgere, der har svaret 'svært' eller 'meget svært' på de udsagn, der fremgår af grafen.

Digital sundhedskompetence

Digitale sundhedskompetencer omfatter borgernes evne til at anvende digitale tjenester til eget forbrug og i sundhedsvæsenets, motivation for at anvende disse samt tillid til datasikkerhed og adgang til relevante og tilpassede værktøjer.

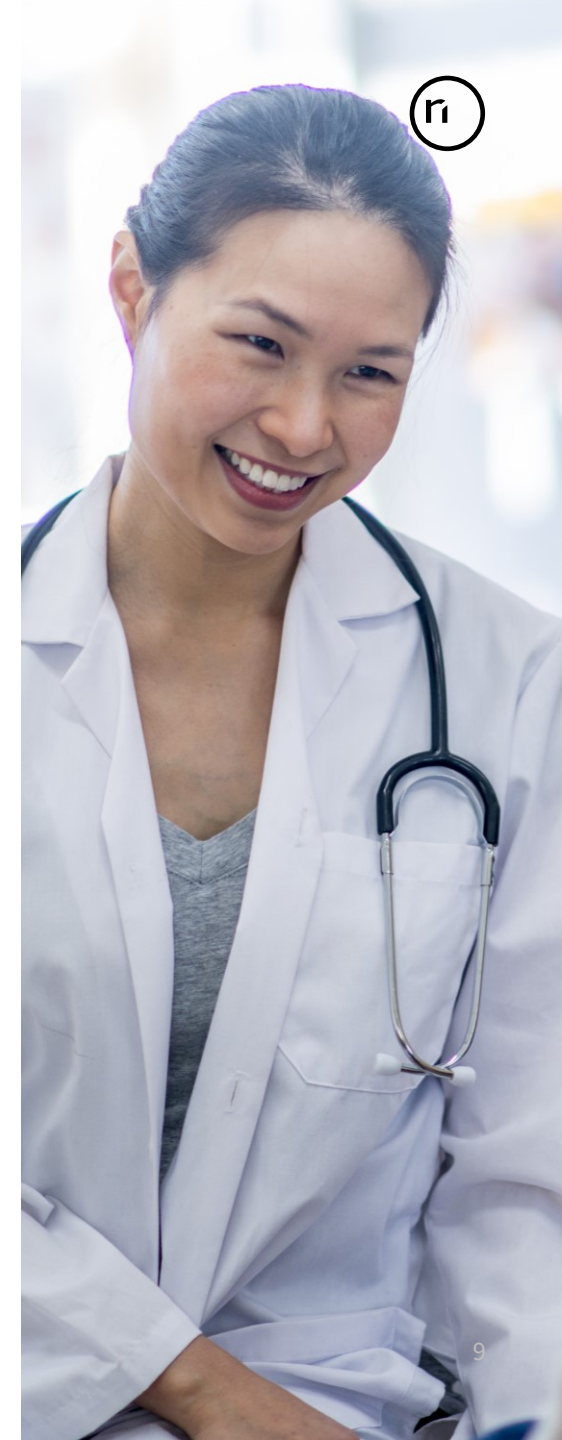
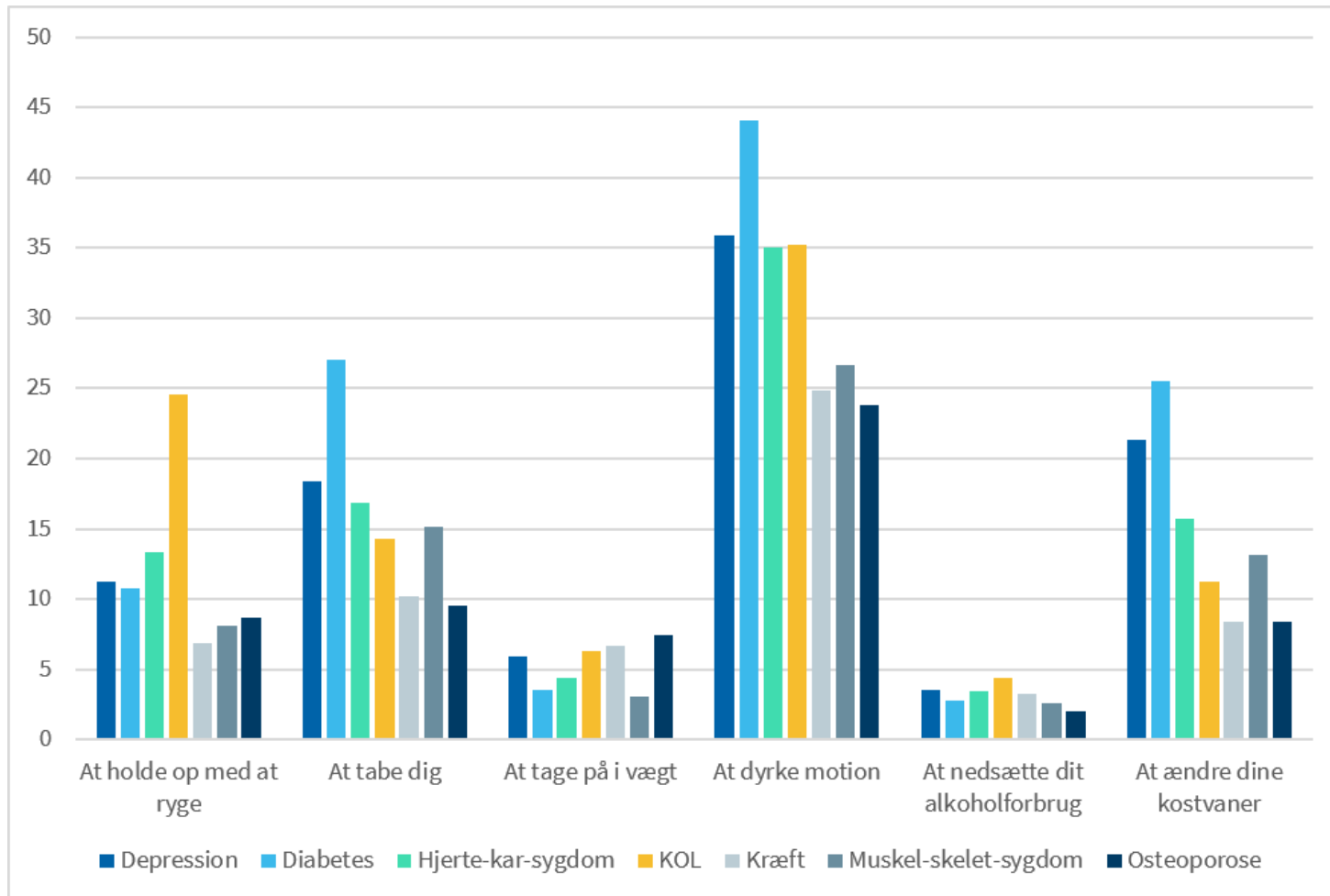
Grafen viser de borgere, der har svaret 'enig' eller 'meget enig' på de udsagn, der fremgår af grafen.

Udvalgte udsagn om digital sundhedskompetence blandt borgere med forskellige sygdomme. 2025. Procent.

Egen læge/lægehus

Modtaget råd fra egen læge omkring sundhedsvaner. 2025. Procent

Definitioner

Kostmønster

Nordjydernes kostmønster er i undersøgelsen opgjort ved hjælp af en samlet kostscore. Respondenterne er blevet stillet spørgsmål omkring indtaget af henholdsvis frugt, grønt, fisk og fedt, og derudfra er der konstrueret et samlet mål for kostens kvalitet. Det er muligt at score fra 0 til 8 point (2), og afhængigt af det samlede antal point, placeres borgeren i én af tre rangordnede kostmønstergrupper. **Lav score på kostskalaen (0–2 point):** Et kostmønster med et lavt indtag af frugt, grønt og fisk, samt et højt indtag af fedt – især mættet fedt. En lav score indikerer, at der er behov for forbedringer af kostvanerne.

Fysisk inaktiv

Borgere, der på spørgsmålet 'Hvis du ser på det seneste år, hvad ville du så sige passer bedst som beskrivelse af din fysiske aktivitet i fritiden?' Har svaret 'Læser, ser fjernsyn eller har anden stillesiddende beskæftigelse'

Svær overvægt

BMI 30 eller derover (selvrapporteret højde og vægt)

Stressskala – høj score på stressskalaen

Stress er målt ved hjælp af PSS - Cohen's Perceived Stress Scale - som er en valideret stressskala oversat til dansk. PSS består af 10 spørgsmål, der for eksempel omhandler i hvilket omfang man opfatter sit liv som uforudsigeligt, ukontrollerbart og belastende, og om man føler sig nervøs eller stresset. Skalaen går fra 0 til 40, og jo højere score, desto højere grad af oplevet stress. Betegnelsen 'høj score på stressskalaen' anvendes om borgere med en PSS-score på 18 eller derover. Skæringspunktet er fastsat ud fra Den Nationale Sundhedsprofil 2010, hvor en score på 18 eller derover identificerer de 20 % af befolkningen i hele Danmark, som scorede højest på skalaen, det vil sige som tilhører de mest stressede.

Ryger dagligt

Borgere der har svaret, at de ryger cigaretter dagligt.

Ensomhed

Ensomhed er belyst ved hjælp af en standardiseret og valideret skala for ensomhed kaldet TILS (Three Item Loneliness Scale). Skalaen består af tre spørgsmål, der omhandler, hvor ofte man henholdsvis føler sig isoleret fra andre, savner nogle at være sammen med og føler sig udenfor. I spørgsmålene skelnes der ikke mellem forbigående og længerevarende tegn på ensomhed. De tre spørgsmål danner tilsammen en endimensionel skala, der rangerer fra 3–9, hvor en høj score indikerer en høj grad af ensomhed. En score på 7 eller derover anvendes til at karakterisere gruppen af ensomme.

Søvnbesvær, ængstelse og nedtrykthed

Personer der på spørgsmålet 'Har du inden for de seneste 14 dage være generet af nogle af de nævnte former for smerter og ubehag?' har svaret 'Ja, meget generet' på genererne:

'søvnbesvær, søvnproblemer'

Ængstelse, nervøsitet, uro og angst'

'Nedtrykthed, deprimeret, ulykkelig'.

Definitioner

Behandlingsbyrde

At have en sygdom medfører en række opgaver, der kan opfattes som besværlige og byrdefulde. Denne såkaldte behandlingsbyrde er målt med 10 spørgsmål, og omhandler det besvær, der kan følge med at have en sygdom og skulle følge behandling. Det er eksempelvis det at skulle hente medicin, huske at tage medicin, kontakte sundhedsvæsenet og kunne overskue aftaler og arrangere transport, gennemføre tilrådede livsstilsændringer og inddrage familie og venner. Svarene fra de 10 spørgsmål samles i ét mål og er inddelt i, om deltagerne oplever, at der er ingen, lav, medium eller høj byrde af deres sygdom.

Sundhedskompetence

De inkluderede spørgsmål stammer alle fra spørgebatteriet Health Literacy Questionnaire (HLQ), der samlet består af 9 domæner. De inkluderede spørgsmål stammer fra skala 6 'Kan samarbejde aktivt med sundhedsprofessionelle' og skala 9 'Kan forstå information om sundhed'.

Digital sundhedskompetence

De inkluderede spørgsmål stammer alle fra spørgebatteriet eHealth Literacy Questionnaire (HLQ), der samlet består af 7 domæner. De inkluderede spørgsmål stammer fra skala 3 'Evne til aktivt at benytte sig af digitale løsninger' og skala 5 'Motiveret for at bruge digitale løsninger'.